

СОВЕТ ИТТИФОКИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXVIII СЪЕЗДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 157 (20. 724) 1990 йил 11 июль, чоршанба Баҳоси 3 тийин.

Дунё ОВОЗИ

КПСС XXVIII съездининг иши ҳали ҳам чет эл оммавий ахборот воситаларининг етакчи мавзуси бўлиб турибди. Халқаро матбуот Кремль Съездлар саройида авж олган мунозараларнинг боришини шарҳлар экан, унинг ҳам танқидий руҳини, ҳам делегатларнинг партия ва жамият олдидаги муаммоларни бартараф этиш йўллари излашга интилаётганлигини уқтиради.

◆ БЕРЛИН

«Янгиланган КПСС қандай бўлиши керак? Парламент тилидаги партия бўладими ёки авангард партияси? Ҳозир бу масалалар съезде давом этаётган мунозараларда марказий ўринни эгаллаб турибди», — деб ёзади «Нойес дойчланди» газетаси. Газета КПСС бошдан кечираётган қийин-қийинликларнинг асосий сабаби энг аввало кўпгина тўб масалалар юзасидан асосий илмий йўналиш йўқлигини уқтира экан, айти ақтда делегатларнинг кўпчилиги коммунистик истиқболдан воз кечишни хоҳламаётганлигини таъкидлайди.

◆ СОФИЯ

Болгарияда чиқадиган «Отечествен вестник» газетаси съезд дастлабки иш ҳафтасининг якунларини таҳлил этиб, унинг делегатлари амалий ва ижобий ишлашга интилаётганлигини қайд этади. Ушбу кесил хулосалар чиқаришга эрта бўлишга қарамай, деб ёзади газета, ҳозирнинг ўзидеки турли-туман фикрларга эга бўлган делегатлар ўртасида мул-лақо тўла яқдилликка эришилганини таъкидлаш мумкин: М. С. Горбачев партия раҳ-барии бўлиб қолмоқда.

«Дума» газетаси КПСС съездида бўлажак партия раҳ-барияти сайлови муносабати билан куйидаги фикрни ало-ҳида таъкидлайди: делегатлар ўртасида ўтказилган савол-жавоб натижасига мувофиқ, М. С. Горбачев «энг юқори лавозим-га кўрсатилиши мумкин бўл-ган бошқа номзодларга ис-батан жуда юқори баҳо ол-ган». Газетанинг фикрига қа-раганда, ишчилар синфи ва деҳқонлардан ақил бўлиб келган делегатлар билан уч-рашган М. С. Горбачев ўз маъқени янада кўпроқ му-тақамлаб олди. Бўлиб ўтган мулоқот унга энг ўткир муам-молар юзасидан дингал муно-зара қилиш ва бу муаммолар-нинг ҳар бири юзасидан сам-имий, ошқора гапирётганлиги-ни яна бир бор исботлаш им-кониятини берди.

◆ УЛАН-БАТОР

«Кучларнинг бир-бирига фав-қуллада қарама-қаршилиги ш-ва энг етказмоқда», — деб ёзади «Унэн» газетасининг Москвадаги мухбири. Қўйил-ган мақсад ва қабул қилина-ётган қарорларни рўйбга чи-қариш учун янада изчил ҳам-да тезкорлик билан ишлаш-ни КПСС Марказий Комите-тидан талаб қилиш делегатлар нутқларининг асосий мавзу-си бўлиб қолмоқда, деб ёзади мўғул журналисти. Съезде сўзга чиққан нотикларнинг кўпчилиги партияни янгилаш ва иқтисодий ислохотлар ўт-казишнинг ўткир масалалари-ни ўртага қўйиш билан бир-га уларни амалга оширишга доир аниқ-равшан таклиф-ларни кам айтиётганликлари афсусланарлиқ, дейилади шарҳда. Унинг муаллифи ақин орада янги Иттифоқ шертнома-си ишлаб чиқишга қабул қи-линмаса, бу мамлакат ҳамда жа-мият учун жиддий салбий оқибатларга эга бўлиши мум-кин, деб ҳисобланган съезд делегатлари бир қисмининг фикрига қўшилиди.

(ТАСС).

(ТАСС).

Москва. Махсус мухбирларимиз Кремлнинг Съездлар саройидан хабар берадилар

Ҳар кун и эрталаб деле-гатлар Съездлар саройи за-лига киришди-да, овоз бе-риш натижалари эълон қи-либ бориладиган электрон таблода ёзилган «Янги иш кунингиз билан!» деган сўз-ларга қўзғалин тушади. Бу одат бўлиб қолди. Шунинг-дек, орадан кўп ўтмай ана шу табло зўриқиб ишлаб, овозга қўйилаётган масала-ни қанча делегат ёқлаб овоз берди-ю, қанчаси қар-ши чиққанлигини, ана шу масала юзасидан қарор қа-бул қилинганлиги ёки қабул

Съезд мажлисида ҳатто «демократик бйрлик» деб аталган блок аъзолари ҳам Устав моддалари муҳома-сига ўта жиддийлик билан ёндашдилар.

Партия ичидаги турли хил оқимлар съезде ўз сиёсий баёнотлари билан чиқайётгани уларнинг ният-лари жиддий эканлигини таъкидламоқда. Съезднинг тунов кунги мажлисида «КПССда марксистик плат-форма» вакили А. Бузгалин минбардан ўз тезисларини ўқиб берган. «КПССда де-

ква» ва «Россия» меҳмон-хоналарига олиб борадиган йўлларда ҳам эшитиш мум-кин.

Олдиндан башорат қилол-маймиз-у, лекин съезднинг бориши, кўпчилик делегат-ларнинг ўзаро муносабат, музоҳаба ва мунозаралари-да шу нарса яққол ойдинла-шиб қолдики, партиянинг бутунлиги, яхлитлиги сақ-ланиб қолади, у бўлиниб кетмайди, съезд иштирокчи-лари аксарият қисмининг талаби ҳам, мақсади ҳам, уни янада жипслаштириб, яқдиллик ва ҳамфикрлик устуни келишини таъминлаш-дан иборат. Замон талаби, қайта қуриш ва янгилашни талаби ҳам ана шундай. Бун и яна ишчи ва колхозчи бўлган оддий коммунист — делегатларнинг сўз салмоғи, тасвир кучи кун сайин қу-чайиб, зўрайиб бораётгани-дан ҳам кузатиш мумкин.

Яна Устав муҳомадиси тафсилотида қайтамыз. Съезд КПСС Устави лойи-ҳасининг бошқа бир қанча моддалари қатори партия марказий раҳбарлик орган-ларига тааллуқли моддани ҳам муҳомада этиб, таъкид-лади. Энг муҳими мамлакат коммунистлари кутганидек, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Бош ко-тиблик лавозими сайланиб қолди. Бу моддаларга киритилган янгилик шундан иборат бўлдики. Бош ко-тибининг ўринбосари вазифа-си таъсис этиладиган, бар-ча жумҳуриятлар Компар-тиялари Марказий Комитет-ларининг биринчи котиб-лари тенг ҳуқуқли тарзда Сиёсий бюро аъзолигига сайланадиган бўлдилар. Шу-нингдек, Марказий Комитет аъзолигига киритиладиган номзодлар орасида ҳам жумҳуриятлар вакиллари-нинг ўрни ва салмоғи ошади.

КПСС Уставининг бу хил-да янги қондалар билан бойитилаётгани КПСС фао-лиятда иттифондош жум-ҳуриятлар Компартиялари иштирокчини, уларнинг ўрни ва ролини, масъулиятини янада кучайтириш имкони-ни беради албатта. Бу — партияни янгилаш ва демо-кратизация сари қўйилаёт-ган катта қадам. Бу — иш-нинг бошланиши. Съезд қайта қуриш ва янгилашни борасида яна кўп тадбир-ларни белгилаши кутилмоқ-да.

Р. РАҲМОНОВ,
Р. ТУРСУНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мах-сус мухбирлари.

ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДАН

қилинмадими, аниқ кўрсатиб бера болайди.

Электрон таблонинг иши яна кўпайди. Делегатлар бошқа бир қанча масалалар ҳақида КПСС Устави лойи-ҳаси муҳомадасини бошлаб юбордилар. Партия Устави бўйича комиссия раҳбари М. С. Горбачев съезд қат-нашчилари Устав лойиҳа-сига киритган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида ахборот берганидан сўнг партия ҳаётининг ана шу қонуни ҳар бир моддаси бирин-кетин, жумлама-жум-ла синчиклаб таҳлил этиб, қабул қилина бошланди. Мажлис давомида баҳс-му-нозаралар тақлиф ва тав-сиялар ниҳоятда кўп бўлди. Ленин бошқа кунги мажлис-лардан фарқли тарзда съезднинг бу мажлиси жид-дий, босилки ва ишчанлик билан ўтаётгани ҳатто энг қизиқовон, ахтиросил деле-гатларни ҳам таажжубга солди.

— Балки бу муҳомада этилаётган масаланинг ни-ҳоятда муҳим ва масъулият-ли эканлиги билан боғлиқ-дир, — деди иш кунги ту-та-га, меҳмонхонага қайтаёт-Тошкентдаги «Фотон» иш-лаб чиқариш бирлашмаси-нинг сзловчиси А. Умаров. — Негаки, партияни қайта қуриш ва янгилаш, унинг келгусида қандай бўлиши бутун ва эртага қабул қи-линадиган партия янги Уста-вининг мазмуни ва моҳия-тига негизланади-да!

«Иқтисодийнинг кўп ук-ладиллиги орқали — ишлаб чиқариш самарадорлиги са-ри. СССР Президентини, КПСС Марказий Комитетини Бош ко-тиби М. С. Горбачевнинг ижарачилар билан учраш-ви, 1990 йил 21 май» ки-тобчаси босмадан чиқди. Китобчага М. С. Горбачев

мократик платформа» етак-чилардан бири — Москва Олий партия мактаби рек-тори В. Шостаковский ўз ҳаракат дастурини тўла баён этган эди. Булардан таъқари Ленинград комму-нистларининг «Тарихий ҳа-қиқат, тинчлик ва иқтимоий адолат учун» деб номланган КПСС XXVIII съездида сиёсий баёноти, Москва шаҳри бошланғич партия ташкилотлари котиблари ке-нашининг «Партия съездида сиёсий позицияси» ва бошқа шу каби ҳужжатлар съезд делегатлари ўртасида тар-қатилган эди. Бироқ бу хил-даги ҳужжатлар, улардаги фикрлар ҳеч қимни қизиқ-тиргани ҳам, ҳаяжонга сол-гани ҳам йўқ. Аксинча съезд ўз ишини ишонч бил-лан давом эттирмоқда. «Майли, ҳар бир оқим ўз нуктаи назаридан келиб чи-қиб, фикрини билдиравер-син, — деди ана шулар ҳа-қида тўхталар экан, ҳам-суҳбатимиз «Кокандтекс-тильмаш» заводи асбобсоз-лик цехи бошлиғи, делегат Рафкат Салагаев. — Аммо съезд ишга ҳалақит бериш-маса бўлди. Тўғри йўли эса қўллашиб ўзимиз топиб олаверамиз».

Бу хилдаги фикр-мулоҳа-зани съезд минбаридан ҳам, залга ўрнатилган микрофон-лардан ҳам, Съездлар са-ройи ташқи сахнларида тўп-тўп бўлиб ўтаётган ўза-ро мунозараларда ҳам, қўйингчи Кремлдан «Мос-

КИТОБЧА

ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛДИ

нинг, ҳужалик юриштининг ижара шаклидан фойдала-ниш масалаларига бағиш-

ланган учрашув бошқа қат-нашчиларининг нутқлари ки-ритилган.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти босмага таёрла-ди ва у «Красный пролетар-ий» босмахонасида нашр-дан чиқарилди.

(ТАСС).

(ТАСС).

МОСКВА. Кремлнинг Съездлар саройи. Суратда: КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачев съезд делегатлари даврасида.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди тўғрисида АХБОРОТ

1990 йил 9 июль кун и А. И. Лукьянов ранслигида ўтган кечки мажлисда делегатлар КПСС Устави лойи-ҳасини кўриб чиқишга киришдилар.

Комиссия раиси М. С. Горбачев съезд қатнашчилари киритган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида ахборот берди. Съезд партия Устави лойиҳасини асос учун қабул қилди, шундан сўнг тузатишлар ва мулоҳазаларни батаф-сил муҳомада қилиш бошланди.

1990 йил 10 июль кун и Москвада, Кремлнинг Съезд-лар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси-нинг XXVIII съезди ўз ишини давом эттирди.

Эрталабки мажлис Украина Компартияси Марказий

Комитетининг биринчи котиби С. И. Гуренко ранслиги-да ўтди.

М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездида Сиёсий ҳисоботи муҳомадаси якунлари юзасидан сўзга чиқди.

Сўнгра съезд Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий ҳисоботи юзасидан резо-люция қабул қилди.

Танаффусдан сўнг съезд КПСС Марказий Комитети Бош котиби лавозимига номзодлар кўрсатиш ва уларни муҳомада қилишга киришди.

Кўрсатилган номзодларни муҳомада қилиш натижаси-да яшириш овоз бериш учун рўйхатга Т. Г. Авадани ва М. С. Горбачев киритилди.

Съезд сайлов ўтказиш учун Санок комиссиясини тузди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVIII съездининг РЕЗОЛЮЦИЯСИ ДЕМОКРАТИК ҲУҚУҚЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ УЧУН, КОММУНИСТЛАР ҚУВҒИН ЭТИЛИШИГА ҚАРШИ

КПСС ҳар бир халқнинг иқтимоий тузумини, ўз турмуш тарзини мустақил танлаб олиш ҳуқуқини тан олади. Де-мократия инсон қадр-қимматини камситиш билан, нафрат ҳисос муҳитини яратиш билан, турли баҳоналар кел-тириб, компартияларни ва социалистик йўлни тутган жа-моат ҳаракатларини, уларнинг барча аъзолари ва тараф-дорларини қонундан ташқари қилиб қўйишга уринишлар билан келиши олмайди. Давр рад этган режимида партия ҳаракатлари учун масъулиятни уларнинг зиммасига юк-лаб бўлмайди.

Шарқий Европадаги бир қанча мамлакатларда у ерда юз бераётган ўзгаришлар жараёнида тараққиёт тоғларига самимий содиқ бўлган минглаб ҳалол кишилар зарбага учрадилар. Уларни эътиқодлари учун таъқиб этмоқдалар, обрўсизлантирмоқдалар, ишдан маҳрум қилмоқдалар.

Уларнинг оилалари теварагида қўлчан инсон фожиясига олиб бораётган тоғат қилиб бўлмайдиган вазият вужуд-га келтирилмоқда.

Ўтмишда антикоммунизм жуда кўп қулфатлар ва бахт-сизликлар келтирди. Фуқаролик жамияти эълон қилинган шароитда сиёсий сабабларга кўра қувғин қилиш ва руҳий жаҳаддан таъқиб этишга тоғат қилиб бўлмайди, бундай ҳодисалар чет элдами ёки ўз мамлакатимиздами — қаерда намоён бўлмасин, алам ва норозилик туйғусини келтириб чиқаради.

Съезд сиёсий таъқиб ва маънавий қатағонга учраётган коммунистлар, барча кишилар билан ўртоқларча бирдам-лик билдиради ва тараққиқпарвар кучларга мурожаат қилиб, ҳар бир кишининг шани ва қадр-қимматини, ҳу-қуқларини ҳимоя қилишга қақиради.

МОСКВА. Кремлнинг Съездлар саройи. Суратда: ўзбекистонлик делегатлар та-наффус пайтида суҳбатда.

Литва ССР Олий Совети 1990 йил 11 мартда қабул қилинган Литва давлати мус-тақиллигини тиклаш тўғри-сидаги ҳужжат амал қилиши-ни тўхтатишни эълон қи-лганлиги ҳамда Литва ССР Олий Совети билан музо-кара олиб бориш тўғриси-да ахдномага оринишганлиги муносабати билан қуйидаги таркибда ССР Иттифоқи де-легацияси тузилсин:

Рижков Николай Ивано-вич — СССР Министрлар Советининг Раиси (делега-ция раҳбари).

Маслюков Юрий Дмит-риевич — СССР Министр-лар Совети Раисининг бир-инчи ўринбосари, СССР давлат план комитетининг раиси.

Бакатин Вадим Викторо-вич — СССР ички ишлар министри.

Ревенко Григорий Ивано-вич — СССР Президентлик кенгашининг аъзоси. Анисимов Станислав Ва-сильевич — СССР давлат модий-техника таъминоти

комитети раисининг биринчи ўринбосари.

Бобков Филипп Денисови-ч — СССР давлат хавфсизлиги комитети раисининг биринчи ўринбосари.

Вольмер Юрий Михаи-лович — СССР денгиз фло-ти министри.

Герашченко Виктор Вла-димирович — СССР давлат банки правленисининг ра-иси. Калмиков Юрий Хамазо-

вич — СССР Олий Совети қонунчилик комитетининг раиси.

Катушев Константин Фе-дорович — СССР ташқи иқ-тисодий алоқалар министри.

Кебич Вячеслав Франце-вич — Белоруссия ССР Ми-нистрлар Советининг Раиси.

Коблов Владимир Леони-дович — СССР Министрлар Совети давлат комиссияси ра-исининг биринчи ўринбосари.

Комплектов Виктор Геор-гиевич — СССР ташқи иш-лар министрининг ўринбоса-ри.

Конарев Николай Семе-нович — СССР темир йўллар министри.

Моисеев Михаил Алексе-евич — СССР Қуролли Куч-

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президенти Москва, Кремль.

лари Бош штабининг бошли-ги.

Панюков Борис Егоро-вич — СССР граждан авиа-цияси министри.

Орлов Владимир Ефимо-вич — СССР молия минис-трининг биринчи ўринбосари. Силаев Иван Степанови-ч — РСФСР Министрлар Со-ветининг Раиси.

Шарилов Юрий Камоло-вич — СССР Олий Совети Миллатлар Совети иттифоқ-дош ва автоном жумҳури-ятлар, автоном вилоятлар ва округлар иқтимоий ва иқтисодий тараққиёт маса-лалари комиссиясининг раи-си.

Шчербаков Владимир Иванович — СССР давлат меҳнат ва иқтимоий маса-лар комитетининг раиси.

Яковлев Вениамин Федо-рович — СССР адлия ми-нистри.

Янаев Геннадий Ивано-вич — ВЦСПС раиси.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи М. ГОРБАЧЕВ.

1990 йил 9 июль

КЕСКИНЛИК ВА ТАЛАБЧАНЛИК ДАРАЖАСИ

МОСКВА. Кремнинг Съездлар саройи. Суратда съезда иштирок этётган қашқадарёлик делегатлардан М. Гел-
нева, А. Оленник ва москвалик А. Шербаковлар.

(Давоми учинчи бетда).

— ЕХХКнинг парламент органи — Европа ассамблеяси янги тузилиши (бу ассамблея Европа кенгашининг Страсбургдаги маъмул парламент ассамблеяси асосида тузилиши мумкин) ва унга Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик бағишланган кенгаш қатнашчилари бўлган барча давлатларнинг вакиллари кириши лозим) тасдиқлаштирилган.

Ўзбекистон ва жаҳон

ҚАЛБЛАРНИ
ТУТАШТИРГАН САНЪАТ

БЕРЛИН МАРКАЗИДА «ЎЗБЕКИСТОН» САЛОНИ ЭШИКЛАРИНИ ОЧАДИ

● Ҳозир жумҳуриятимизнинг кўпгина юқюдий уюшмалари ва жамоат ташкилотлари ҳар қандай мамлакатлар билан бевосита алоқалар ўрнатиб, ўзаро фойдали ҳамкорлик шартномаларини тузишга ҳаракат қилмоқдалар. Кинематографиячилар биргаликда асарлар яратиш борасидаги алоқаларни кенгайтиришмоқда — марокашлик ҳамкасблар билан биргаликда суратга олинатган фильм низоҳисига етказилди, Ҳиндистон экран усталари билан бошланган иш давом этмоқда, Италия продюсерлари билан режиссёрлар муҳофиза қилинмоқда. Театр арбоблари халқро саҳнага янада фаолроқ чиқа бошладилар — чет элларда бир қанча гастроллар бўлиб ўтди. Америка китъасининг театр олами билан қалин алоқалар бошланмоқда.

Жумҳурият болалар уйлари ва мактаб-интернатлари тарбияланганлар ҳамда улар ҳодимларининг уюшмаси ҳам ҳар қандай бозорни ўзлаштиришга киришди. Унинг ташаббуси билан ГДРда «Ўзбекистон рангтас-вир санъати ва мусиқаси» мавзусида томоша уюштирилди. Берлиндаги совет фани ва маданияти уйининг залларида ўлкамиз рангтас-вир ва графика санъати усталари асарларининг кўргазмаси очилди. Асарлар намоиши қилинганда тошкентлик пианиночи С. Обидова концерт берди, М. Ашрафий номли консерватория доцент А. Воҳидов маърузалар қилди. Бу эса кўпгина санъат ишқибозларини ўзига жалб этди.

Ратуша унинг яқинидаги шаҳарлар маданият бўлимининг вакиллари, Гумбольдт номли дорилфунун санъатшунослик ва мусиқа факультетининг муаллимлари ўзбекистонликлар билан учрашдилар. Ўзбекистон

халқ рассоми Рўзи Чориевнинг «Орол фарёди» асарини кўрган етимхоналардан бирининг тарбияланувчилари ундан шу даражада ларзага тушдиларки, бунинг натижасида кўргазма ташкилотчилари асарни девордан олиб болаларга совға қилишди.

Кимошди совдосининг ўтказилиши ҳам кўргазмага қизиқиш жуда катта эканлигини билдирди. Кимошди савдосида Германия Федератив Жумҳурияси пули билан 10 минг марка ишлаб топилди. Унинг 9 минг маркази уюшма валюта фондини ташкил этди, қолган бир минг маркага эса болалар ўйинчоқларига буюртма берилди. Бу ўйинчоқлар Ўзбекистондаги болалар уйларида берилди. Уюшманинг бундай алоқаларини кенгайтиришга асосий сабаблардан бири хайрия мақсадларидир.

Олижаноб мақсад Берлиндаги бадий салон соҳибаси Лайлу Кемпфни ҳам жалб этди. У эа муассаса-

сини «Ўзбекистон» санъат салонига айлантириш тўғрисидаги таклифга қўвонч билан розилик билдирди. Бундан мақсад Германияда жумҳуриятимиз маданиятини тарғиб қилишдир. Кемпф хоним уюшма бошқаруви биринчи кетиби С. П. Мансуров номига хат юборди. У ўз салоинида турли тадбирлар, жумладан, халқ ҳунармандлари яратган буюмларнинг, расмлар, графика асарларининг кўргазма савдосини ўтказишни хоҳлаётганлигини ёзди. «Бу ниятларим ташкилотингиз фаолиятига мос тушади деб ўйлайман. Шу боисдан сизга ҳамкорлик қилишни таклиф этаман ва узоқ йиллар биргаликда самарали иш олиб боришимизга умид қиламан», — деб ёзди у. — Бу эа байналмилал дўстлигимизга қўшилган ҳисса бўлади».

Биз ушбу таклифни бажонидил қабул қилдик, — дейди С. П. Мансуров, — Ҳозир Кемпф салоинида октябрь ойида ўтказилиши мўлжалланган биринчи кўргазмага тайёргарлик кетаяпти. Кўпгина рассомлар ўз асарларини ана шу салон учун махсус тайёрлашга киришдилар. Биз болалар уйларида тарбияланган салохият-ли ёшларнинг асарларини ҳам Берлинда намоиш қилиш ниятидамыз. Бундай иқтидорли ёшлар эса бизда оз эмас.

Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

«Фотоконкурс-90»

Ҳамкасблар учрашганда.

В. МОЛГАЧЕВ сурати.

Фан ва техника
янгиликлариХУШБЎЙ
МОДДАЛАР

● Ҳиндистонда ўсадиган сантал (сандал) дарётининг мойидан хушбўй модда олинад. Айлар бундан уч минг йил бурун фойдаланишгани маълум. Мой таркибидеги санталол спирти 80—90 фоизни ташкил қилади. У асосан ҳид тарқатади. Таркибидеги йиғирмадан ортик модда эса унинг янада хушбўй бўлишига кўмаклашади.

Аммо бундай мойни олиш ва уни кенг қўламда ишлатиш мушкул масалалар. Шунинг учун ҳам ана шу мойнинг сунъий хилини топиш борасида совет олимлари тинимсиз изланишлар олиб бориб, муваффақиятга эришди. Сунъий олинган хушбўй санталоидол, сантал — А, элсант ва эканоллар асосида табиикидан қопишмайдиган модда яратилди. Хушбўй моддалар айна-ён қўйилганда уларни бир-бирдан ажратиб қилин.

ЯНГИ УСУЛ
ШАРОФАТИ

● Бутуниттифоқ криминалистика маркази ва доривор ўсимликлар институти ҳодимлари ҳамкорликда қулай хроматография анализ усулидан фойдаланиб, наркотик моддаларни аниқлаш йўлини ишлаб чиқдилар. Кўрқиндорлик икки юзга яқин хили ўрганилиб, улар асосан икки хили — мойли ва қора дориларга ажратилди. Аммо бу ўсимликларнинг таркиби бир-бирига айна хили. Шу сабабли уларни ажратиб хроматография усулида олиб боришнинг аниқ бир соғатга етмай тамомланмади. Бу усул Урта Осиё жумҳуриятларида қўлланила бошланди.

ОХАНРАБО
ЁРДАМИДА

● Мамлакатимиз саноати йилгига миллиларда тонна минерал ёмилларини қайта ишлайди. Уларни бойитиш, яъни фойдали қисмини қўлайитириб, керакисини ажратиб катта иқтисодий самара беради. Шу мақсадда И. В. Курчатов номидаги атом энергетика институтига яратилган оханрабо сепараторининг лаборатория ва-рианти синералардан ўтказилди. Барча минералларни ажратиб деганни ҳам яратилмоқда. Майдаланган ва сув билан оқиб келаётган парамангит маъданнинг 100 тоннаси бир соғатда тозаланмади. Бунда сепаратор одадигадики икки-уч баравар кам энергия сарфлайди. Сепараторнинг дастлабки намуналари шу йилнинг охирида ишга туширилади.

БИЗНИНГ АДРЕС:

700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

СИРЛИ
ТАШКИЛОТДА
НИМАЛАРНИ
КЎРДИК?

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ

КОМИТЕТИДА БИР КҮН

(РЕПОРТАЖ)

рим кишилардан келатган миннатдорчилик хат-хабарлари далил бўла олади. Бир неча хонада оқлаш комиссияси аъзолари мука та тушиб, сарайган тах-лам-тахлам делолар устиди кунт билан ишлашмоқда. Уларда қанчадан-қанча қатагон қилинган кишиларнинг тақдирини «сир» сақлаб келинган эди.

— Тарихимизда «оқ доғ»лар кўп бўлган материаллар ҳолисона баҳо бериш юзасидан махсус тақдирот ишлари олиб борилаётди, — деди группа раҳбарларидан бири В. А. Петлин. — Индиди ва пухта изланишлардан кейингина аниқ бир ҳу-досага келиш мумкин. Бу ишлар низоҳатда мураккаб. Архивдаги мажмуа ҳужжатларини бирма-бир тўлаш ва уларни сичковлик билан қайта кўриб чиқишга тўғри келипти. Охириг сўзни, албатта, суд айтиди.

Ҳозиргача ўн бир мингдан зиёд қатагон қилинган кишилар оқланди. Улар судлар томонидан эмас, балки алоҳида тузилган органлар — «учликлар», «алоҳида махсус кенгашлар» томонидан ҳукм қилинган эдилар. Мақсадимиз — адолатсизлик илдинини очиб ташлаш, беғуноҳ кишилар номини оқлаш, озгина бўлса-да у ёки бу оилага маънавий мадад бериш...

Чин гап. Қатагонга учраганларга нисбатан инсонийлик ва одамийлик нуқтани назаридан ёндашиш жуда жуда зарур. Гарчанд уш қатта йўқотишларнинг ўрнини эндиликда ҳеч нарса билан тўлдириб бўлмасад-да, уларнинг пок номларини оқлаш, улар оиласининг гам-ташвишига ҳамдардлик қилиш, маънавий далада бериш, кўнгилни кўтариш, оила-ноблик кўрсатиш ҳам қарз, ҳам фарз.

Ким қандай ўйлайди-ю, аммо Давлат хавфсизлиги комитети тергов бўлими ҳодимларига осон тутмаслик керак. Ҳар қандай жиноят илдинларини қирқиб, фойда элтиш фақат маҳорат ва би-

лимдонлигини эмас, айна чоғда жасорат, совуққонлиқни ҳам талаб қилади. Бўлим бошлиғи Г. В. Биндасов биз билан суҳбатни низоҳисга етказилган бир жиний ишни шарҳлашдан бошлади.

Ўтган йили ДХК ҳодимлари давлат чегарасидан яширинча катта миқдорда контрабанда молларини олиб ўтаётган бир гуруҳ жиноят-

хавфсизлиги комитетида қандай бораётгани ҳақида фикр-мулоҳазалар юритар экан, ўз нуқтаи назарини очиқчасига баён қилди. Унинг фикрича, биринчидан, 1959 йилдаги Давлат хавфсизлиги комитети ҳақидаги Низоми ўзгартириш лойиҳаси муҳонамасини тезлаштириш керак. Бу лойиҳани, албатта, матбўтда босиб чиқариш лозим. Чунки одамлар ДХК нима билан шуғулланганини аниқ билиб олишлари зарур... Яна бир муҳим муаммо, у ҳам бўлса, комитетнинг бюджет масаласи. Уни ҳам эълон қилиш пайти келди.

— Комитет қандай наф келтираётганини ҳисобга олиш керак, — деди Григорий Васильевич. — Ҳар ҳолда халқнинг бўйнида тирик тоvon бўлиб ўтирганимиз йўқ. Буни албатта, омма билиб қўйиш лозим!..

Дарҳақиқат, халқдан ҳеч нарса «сир» тутмаслиги зарур. Буни қайта қуриш ва янгиланиш, кундалик турмуш тарзини тақозо этипти. Шу нуқтаи назардан қараганда комитетдаги мулоқотлар бундан далолат беради. Кадрлар бўлими бошлиғи ўринбосари М. Юнусов билан суҳбатда ёки навбатчилик хизмати билан танишув чоғларида ҳам шунини эътирд.

Комитетнинг навбатчилик хизмати телефонли тинмай жингиллагани-жиринлагани.

— Навбатчи Фролов эшитди! — жавоб беради Владимир Михайлович. У тез-тез дафтарга нималаридир қайт этди. Борди-ю жиддий мақсала юзасидан сигнал тушган бўлса у шу заҳоти тегишли ҳодимларга етказилди, зарур чора-тадбирлар қўйилди. Меҳнаткашлар 33-09-94 номерли телефонига бир кунда беш юз-олти юз мартабала қўнғироқ қилишди. Баъзан ҳар хил миш-мишлар бўлиб турарди. ДХКда иш шундай тарзда ташкил этилгани, телефон орқали олинган сигналлар, ёзма ариза ва шикоятларнинг ҳаммаси жиддий ўрганилиши ва текшириб чиқишли шарт.

Комитет ҳодимлари яқин ишлар органлари билан мустаҳкам алоқада иш олиб боришмоқда. Қисқа қилиб айтганда, бу бинода бутун оромини меҳнат аҳли хавфсизлигини таъминлашга бағишлаган ўз бурчига садоқат кишилар хизмат қилмоқда.

Бугунги кунда ДХКнинг эшикларини кенг очилиб, омма билан эркин мулоқот қилиш, фикр алмашиш, дилдан гаплашадиган иштилош тобора ортиб бормоқда. Бу қувонарли, албатта. Ишонч бор жойда мулоқот ҳам кучайиб боради, эл билан ўзаро ишонч мустаҳкамланади. Халқ билан бирга ишлаш, унинг доно маслаҳатларига, тақлиф ва мулоҳазаларига қулоқ тутиб, ўз ишини ана шу асосда қўрган киши эса сира ҳам кам бўлмайди. Бунини кундалик ҳаёт тасдиқлаб турибди. Зотан, қайта қуриш ва янгиланишнинг туб талаблари ҳам ана шундай.

М. МУҲСИМОВ.

Муҳаррир ўринбосари
Т. НАЖМИДИНОВ.РЕКЛАМА ВА
ЭЪЛОНЛАРЎзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ
1990—1991 ўқув йили учун

Ўқувчилар қабул қилади

Кундузги бўлимга қўйидаги мутахассислар бўйича: халқ ҳўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, архитектура, бино ва иншоотларни қуриш ва эксплуатация қилиш, темир-бетон конструкциялар ва қурилиш маҳсулотларини ишлаб чиқариш, ички санитария-техника вентиляция усулларини монтаж қилиш ва техник жиҳатдан хизмат қилиш, бино ва иншоотларда электромеханик усулларни ва автоматик жиҳозларни эксплуатация қилиш.

АРИЗАЛАР 31 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Кириш имтиҳонлари 15 июлдан ўтказилади.

Ўқувчилар сафига қабул қилиш 21 августдан 25 августгача ўтказилади.

Сиртқи бўлимга қўйидаги мутахассисликлар бўйича: халқ ҳўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, бино ва иншоотларни қуриш ва эксплуатация қилиш, темир-бетон конструкциялар ва қурилиш маҳсулотларини ишлаб чиқариш, ички санитария-техника ва вентиляция усулларини монтаж қилиш ва техник жиҳатдан хизмат қилиш.

АРИЗАЛАР 10 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Кириш имтиҳонлари 20 августгача ўтказилади.

Ўқувчилар сафига қабул қилиш 21 августдан 31 августгача.

Техникумга кирувчилар қўйидаги фанлардан имтиҳонлар топирадилар: она тили ва адабиётдан (иншо); математика (оғзаки); расм (архитектура мутахассислигига кирувчилар учун).

Аризалар техникум директори номига ёзилиб қўйидаги ҳужжатлар қўшиб топирилади: ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асли), 086/У андозадаги медицина справкиси, 3х4 см. ҳаммадаги 4 донга фотосурат, маъмурий томондан тасдиқланган меҳнат (колхозчи) дафтарчасидан қўчирма (иш стажига эга бўлганлар, ҳамда сиртқи бўлимга кирувчилар учун, корхона, қурилиш мутахассиси, ёки ташкилотдан юборилганлиги ҳақида йўллама).

Паспорт ва ҳарбий билет ёки ҳарбий гувоҳнома шахсан кўрсатилади. Бу ҳақда уларнинг шахсий ҳужжатига тегишли изоҳлар ёзиб қўйилади. Бошқа шаҳардан келиб кундузги бўлимга кирувчилар имконияти борича ётоқхона билан таъминланадилар.

Стипендия умумий қондаларга мувофиқ берилади.
Телефонлар: 44-24-42, 44-61-80, 44-23-04.

СССР ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР
ВАЗИРЛИГИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ ТАШҚИ
САВДО АКАДЕМИЯСИ, БУТУНИТТИФОҚ
ИҚТИСОДИЙЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН
ЖУМҲУРИЯТ ИДОРАСИ, СССР ТАШҚИ
ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР ВАЗИРЛИГИ
БУТУНИТТИФОҚ ТАШҚИ САВДО
АКАДЕМИЯСИНИНГ ТОШКЕНТ САИЕР
БИЗНЕС-МАКТАБИГА
ПУЛЛИ ЎҚИШГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш даврида чет эл фирмасининг вакили таклиф этилади.

Ўқиш СССР Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги Бутуниттифоқ Ташқи савдо академиясининг профессор-ўқитувчилари томонидан 100 соатлик дастур асосида ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади ва бу ерда қўйидаги масалалар ўрганилади:

ҳозирги давр шароитида ташқи иқтисодий фаолиятни бошқариш таркиби;
ташқи иқтисодий фаолиятни ҳуқуқий бошқариш;
ташқи иқтисодий муаммоларни ташкил қилиш ва уларнинг техникаси;
халқаро ҳисоб-китоблар ва ташқи савдонинг кредитлаш;
ташқи иқтисодий ташкилотларнинг ҳўжалик фаолиятини ҳисобга олиш ва таҳлил қилиш;
акционерлик жамиятлари;
маркетинг;
транспорт таъминоти;
ташқи иқтисодий фаолиятни бошқаришнинг ижтимоий-психологик жиҳатлари;
дипломатик қайнома ва этикет;
Мақтаб тингловчиларга белгиланган намунада гувоҳнома беради.

Маяназлимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленин кўчаси, 48-й. Тошкент техника уйи, 2-қават, 26-хона.
Телефон: 33-73-54.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

МУҲИМ БОСҚИЧ

● Украина пойтахтида ўтказилган мамлакат чемпионати «Яхши ният ўйинлари» тайёргарлигининг муҳим босқичларидан бири ҳисобланади. Спортчилар мусобақада юқори натижалар кўрсатиб, Сизель шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақага йўллама олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Жумҳуриятимиз енгил атлетикачилари ҳам бўш келишмаяпти. Чунки, найза улоқтириш бўйича маҳорат кўрсатган тошкентлик В. Зайцев 85,04 метрлик натижа билан солиб ҳисобга кўтарилди. 400 метрга югурган М. Шмонина 50,52 секундлик натижа билан чемпионатнинг кумуш медалини қўлга кiritди. Тўсқилар оша югуриб устаси С. Усов эса 110 метрлик масофани 13,54 секундда босиб ўтиб, маррада иккинчи бўлди. Лангар билан сакраш бўҳсида С. Риенков 565 сантиметрлик кўрсаткич билан бронза медалини қўлга кiritди.

ЧИМ ХОККЕЙ:

БИР ХИЛ ОЧКОЛАР

● Айлар олий лига командалари бугунгача 14—16 тадан уйин ўтказишди. Борисполь шаҳрининг «Колос» коллективи 25 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Гроднонинг «Ритма» командасида 17 та очко бор. 14 тадан уйин ўтказган Олмаотининг «Свист», «Анжиканка», Бухоро-нинг «Технолог» командаларини 16 тадан очко тўплаган. Тошкент вилоятининг «Политотдел» хоккейчилари 15 очко билан 5-ўринни эгаллаб туришди.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот вазирлиги
«ПРОТЕЗИСТ»
жумҳурият ишлаб чиқариш бirlашмасининг
МЕХНАТ ЖАМОАСИ

КЕНГАШИ

«ПРОТЕЗИСТ» бирлашмасининг бош директори лавозимига

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — 4 СЕНТЯБРГАЧА.

Ортопед-врачлар, травматологлар, жарроҳлар, техникавий-муҳандислик ҳодимлари конкурсда иштирок этишлари мумкин.

Бирлашма, мураккаб ва атиқил протезлаштириш ўз таркибига қамраб олган «Протезист» бирлашмасининг фаолияти барча гуруҳ ва тоифалардаги ногиронларга, шунингдек таянч-ҳаракат аппаратларининг хасталиклари билан касалланган бошқа фуқароларга хизмат кўрсатиш учун протез-ортопедия қўлдоб (бандая) буюмлари ортопедик пойабзаллар тайёрлашдан иборат.

Ҳужжатлар қўйидаги маълумотлар: 700047, Тошкент шаҳри, 3-Жуковск-ий боши берк кўчаси, 20-уй.
Телефонлар: 33-13-66, 33-63-46.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Жумҳурият оналар ва болалар соғлигини муҳофиза қилиш илмий марказининг

АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

«акушерлик ва гинекология» итхисоси бўйича (10) КЛИНИК ОРИНАТУРАГА ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Ҳужжатлар — 3 августгача директор номига қўйидаги маълумотлар юборилсин: 700124, Тошкент шаҳри, М. Горький шоҳқўчаси, 132 «А»-уй.

Институт ётоқхона билан таъминламайди.

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши аппарати жамоаси маъсул ходим Ж. У. Исмоиловга онос

Тамара Иброҳимовна ИСМОИЛОВА

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР социал таъминот вазирлиги шахсий пенсионер, СССР Соғлиқни сақлаш аълоҳиси

Собира Қодировна КОДИРОВА

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси правленийеси аъзоси, Муқимий номли Тошкент мусиқали театрининг режиссёри

Рустам БОБОХОНОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартия
Ўзбекистана, Верховного
Совета и Совета Министров
Узбекской ССР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматда босилади.

БҮЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ ҳўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-42-46, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.